

שנת הלימודים תשע"ט

ראש המגמה: ד"ר יפתח אלעזר

המגמה במחשבה פוליטית נועדה לתלמידות ותלמידים לתואר מוסמך ולתלמידי התוכנית ללימודי מחקר במדע המדינה (תל"ם) המבקשות להתמחות בפילוסופיה פוליטית, בהיסטוריה של רעיונות פוליטיים ובחקר אידיאולוגיות פוליטיות. המגמה שואבת את כוחה מן העובדה שסגל המחלקה למדע המדינה באוניברסיטה העברית כולל את הקבוצה הגדולה בארץ של חוקרות/ים בעלות/י מוניטין בינלאומי במחשבה פוליטית.

תוכנית הלימודים של המגמה מפגישה את התלמידות/ים עם טקסטים שעיצבו את המחשבה על פוליטיקה מאפלטון ומקיאווולי עד רולס ופוקו; היא מקנה להן/ם הזדמנות לבחון לעומק מושגים וערכים כמו שוויון, צדק, חירות, דמוקרטיה, ריבונות ופטריוטיות; היא מאפשרת להן/ם לחקור אידיאולוגיות פוליטיות כגון ליברליזם, סוציאליזם, שמרנות, אנרכיזם ופמיניזם; והיא מציעה כלים תיאורטיים המסייעים לנתח ולפתור בעיות בתחום המדיניות הציבורית והחיים האזרחיים.

מטרות המגמה

- המגמה מעניקה לתלמידות השואפות לקריירה מחקרית את מיטב ההכשרה במחשבה פוליטית. היא מכוונת להוציא מתוכה חוקרות שיובילו את התחום בישראל ובעולם.
- המגמה מעניקה בסיס ידע וכישורים לנושאות/י תפקידים בשירות הציבורי, לנשות/אנשי חינוך, לפעילות/ים בחברה האזרחית, למשפטניות/ם, לעיתונאיות/ם ולמובילות/י דעה בתחומים שונים של החיים האינטלקטואליים והציבוריים. היא נועדה לצייד אותן/ם בכלים לניתוח מעמיק וביקורתי של המציאות ולהכשירן/ם לעשייה לטובת החברה.

ייחוד המגמה

- **קורס יסוד וסדנת מחקר.** תלמידות שנה א' ילמדו יחדיו שני קורסי חובה: "סוגיות יסוד במחשבה פוליטית" (4 נ"ז) ו"סדנת מחקר במחשבה פוליטית" (2 נ"ז), במסגרתם יתודעו ליסודות הדיסציפלינה ולסוגיות המצויות בחזית המחקר העכשווי, ירכשו כלים למחקר במחשבה פוליטית, ויפגשו חוקרות/ים מובילות/ים במחשבה פוליטית מחו"ל ומהארץ.
- **קורסי חובת בחירה (ליבה).** התלמידות ילמדו לפחות 4 נ"ז מתוך רשימה מצומצמת של קורסי חובת בחירה (ליבה) המדגישים סוגיות מרכזיות במחשבה פוליטית.
- **עבודת מחקר במחשבה פוליטית.** תלמידות המגמה במסלול המחקרי ובתל"ם יכתבו את עבודת הגמר שלהם בנושאים המצויים בתחום המחשבה הפוליטית. תלמידות המסלול הלא-מחקרי יכתבו לפחות אחת משתי עבודות הסמינר בנושאים המצויים בתחום המחשבה הפוליטית.
- **בניית תוכנית לימודים קוהרנטית ביעוץ אישי.** תלמידות המגמה ייהנו מיעוץ אישי ומהכוונה של מורות/י המגמה בבניית תוכנית לימודים קוהרנטית שתתאים לתחומי העניין שלהם. התוכנית תכלול גוף ידע במחשבה פוליטית בהיקף שלא יפחת מ-12 נ"ז.
- **השתייכות לקהילה.** התלמידות ייהנו מחוויה של השתייכות למסגרת קהילתית של חברות/י סגל ותלמידות/ים העוסקות/ים במחשבה פוליטית.

קהל היעד

- בוגרות המחלקה למדע המדינה העומדות בתנאי הקבלה למסלול המחקרי או למסלול הלא-מחקרי במחלקה
- בוגרות פכ"מ, החוג לפילוסופיה, החוג להיסטוריה ומחלקות אחרות במדעי החברה והרוח העומדות בתנאי הקבלה למסלול המחקרי או למסלול הלא-מחקרי במדע המדינה וכן בדרישות ללימודי השלמה
- נושאות/י תפקידים בשירות הציבורי, נשות/אנשי חינוך, פעילות/ים בחברה האזרחית, משפטניות/ם, עיתונאיות/ם ומובילות/י דעה בתחומים שונים של החיים האינטלקטואליים והציבוריים, המעוניינות/ים להעמיק את ידיעותיהן/ם בתחום המחשבה הפוליטית, והן/ם בעלי תואר ראשון העומדים בתנאי הקבלה למסלול המחקרי או למסלול הלא-מחקרי במדע המדינה

מבנה הלימודים

נוסף על עבודות גמר / סמינר, תוכנית הלימודים מורכבת מחמישה סוגי קורסים:

- קורסי חובה במחשבה פוליטית
- קורסי חובת בחירה (ליבה) במחשבה פוליטית
- קורסי בחירה במחשבה פוליטית
- קורסי חובה במדע המדינה בהתאם למסלול בו נמצאת כל תלמידה – מחקרי, תל"ם, לא-מחקרי
- קורסי בחירה ממגוון הקורסים של המחלקה למדע המדינה

תוכנית לימודים

המגמה מאפשרת לתלמידות למוסמך להרכיב תוכנית לימודים אישית בייעוץ ובהכוונה של חברות/י הסגל.

ככלל, תוכנית הלימודים של כל תלמידה תכלול גוף ידע במחשבה פוליטית בהיקף שלא יפחת מ-12 נ"ז. גוף הידע יכול את קורסי החובה של המגמה בסך 6 נ"ז, קורס או קורסי חובת בחירה בסך שלא יפחת מ-4 נ"ז, וקורסי בחירה במחשבה פוליטית, לפי הצורך והעניין, להשלמת מכסת הנקודות.

חריגות מכלל זה הן תלמידות תל"ם, אשר, בשל עומס הלימודים בתל"ם, ירכיבו תוכנית אישית בהתייעצות ויהיו פטורות מהדרישה להירשם לסך מינימלי של קורסי חובת בחירה. תלמידות תל"ם שיצטרפו למגמה יישאו בכל דרישות תל"ם.

באישור ראש המגמה, תלמידות שירכיבו את תוכנית הלימודים לפי כלליה, יוכלו להצטרף אליה גם במהלך לימודי התואר השני.

התוכנית מתוכננת לארבעה סמסטרים, לא כולל קורסי השלמה לחייבות בכך. יועץ המ"א וראש המגמה יקבעו לכל תלמידה את תוכנית לימודי ההשלמה. קורסי ההשלמה יינתנו במהלך שנת הלימודים הראשונה.

המסלול המחקרי ותל"ם: קורסים בהיקף של 32 נ"ז (ברמת המוסמך), עבודה סמינריונית בהיקף של 4 נ"ז ועבודת גמר.

המסלול הלא-מחקרי: קורסים בהיקף של 28 נ"ז (ברמת המוסמך), שתי עבודות סמינריוניות בהיקף כולל של 8 נ"ז, ללא עבודת גמר.

סה"כ בכל אחד משני המסלולים: 36 נ"ז.

הלימודים במגמה כוללים את המרכיבים הבאים:

קורסי חובה של המגמה

סוגיות יסוד במחשבה פוליטית – 4 נ"ז (שנה א')

סדנת מחקר במחשבה פוליטית – 2 נ"ז (שנה א')

קורסי חובת בחירה (ליבה) של המגמה

תלמידות המסלול המחקרי והמסלול הלא-מחקרי ילמדו במהלך התואר לפחות 4 נ"ז מתוך רשימת קורסי חובת הבחירה (ליבה), שתתעדכן מדי שנה.

קורסי בחירה

תוכנית הלימודים של כל תלמידה תכלול קורסי בחירה בתחום ומחוץ לתחום, לפי ייעוץ אישי, להשלמת מכסת נקודות הזכות הנדרשת לתואר ולהשלמת מכסת 12 נ"ז במחשבה פוליטית.

קורסי חובה מחלקתיים

מסלול מחקרי:

מתודולוגיה של מחקר פוליטי – 5 נ"ז

גישות ותיאוריות במדע המדינה – 4 נ"ז

קורס אחד מתוכנית תל"ם – 4 נ"ז

מסלול לא-מחקרי:

מדע המדינה – מצב הדיסציפלינה – 4 נ"ז

אוריינות מחקרית למתקדמים – 2 נ"ז

תל"ם:

סדנת תל"ם – 2 נ"ז

גישות ותיאוריות במדע המדינה – 4 נ"ז

מתודולוגיה של מחקר פוליטי – 5 נ"ז

קורסי יסוד – 14 נ"ז

עבודת גמר ועבודות סמינר

מסלול מחקרי ותל"ם :

עבודת גמר

עבודת סמינר – 4 נ"ז

מסלול לא-מחקרי:

שתי עבודות סמינר – 8 נ"ז

תלמידות המגמה במסלול המחקרי ובתל"ם יכתבו את עבודת הגמר בנושאים המצויים בתחום המחשבה הפוליטית, בקורסים של מרצות/י המחלקה למדע המדינה המוגדרים בשנתון שו"ס, סמינר מ"א, סדנה או במסגרת קורס קריאה מודרכת. תלמידות המסלול הלא-מחקרי יכתבו לפחות אחת משתי עבודות הסמינר בנושאים מתחום המחשבה הפוליטית, בקורסים של מרצות/י המחלקה למדע המדינה המוגדרים בשנתון שו"ס, סמינר מ"א, סדנה או במסגרת קורס קריאה מודרכת. חריגות מכלל זה תהיינה מותרות באישור ראש המגמה.